

Jim Wallis, Evangelisch criticus van president Trump,

Anne Kooi en Herman Noordegraaf, Parthenon 2019, 110 blz, € 9,50

Jim Wallis raakte eind jaren zestig vervreemd van de kerk waarin hij opgroeide. Wallis hield zich bezig met racisme en armoede. In zijn kerk werd gezegd dat het christelijk geloof niets te maken heeft met politiek. Het geloof is persoonlijk. Jim Wallis ging door met actie voeren, las communistische boeken, maar ervoer ook een spirituele leegte. Het lezen van de Bergrede en Matteüs 25 bracht hem terug bij het christelijk geloof. In 1971 richtte hij met anderen de Sojourner gemeenschap op. Ze gaven ook een blad uit dat sinds 1975 Sojourner Magazine heet.

Anne Kooi maakte studie van het denken van Jim Wallis.

Herman Noordergraaf hielp bij het maken van een concept van dit boekje. Het afgelopen jaar was Jim Wallis de drijvende kracht achter de verklaring *Reclaiming Jesus, a Confession of Faith in Time of Crisis*. De verklaring heeft een vergelijkbare structuur als de Barmen Thesen. Inhoudelijk is het eveneens verwant. Wat mij betreft is het een sterke tekst. Het is een oproep tot bekering en een waarschuwing tegen meegaandheid en het negeren van verzoeken. In elk van de zes artikelen wordt begonnen met een Bijbeltekst. Vervolgens wordt uitgelegd wat dit betekent. Niet meedoen met racisme en nationalisme. Compassie hebben met vluchtelingen. Leugens ontmaskeren. En autocratisch leiderschap verwerpen, omdat Jezus zegt dat we elkaar moeten dienen. 'America first' wordt een ketterij genoemd. De toepassing van de aangehaalde Bijbelteksten op de thema's is zonder meer verantwoord.

Anne Kooi gaat nader in op de achtergronden van Wallis' theologie. Een belangrijke stelling van hem is: geloof is persoonlijk, maar geen privé-aangelegenheid. Inspirerend zijn bepaalde passages, waarin hij gedurfd een Bijbeltekst midden in onze economische werkelijkheid plaatst: 'hier is een GSM. Sommige grondstoffen worden onder erbarmelijke omstandigheden gedolven. Herkennen wij in de uitbuiting van de arbeiders het roepen van de man aan de kant van de weg in de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan?' Wat betekent de beschrijving van de eerste christelijke gemeenschap in Handelingen 2 voor ons denken over economie? Wallis verzet zich tegen de 'Atonement-only-gospel': 'het evangelie van de zelfhulp, persoonlijke groei, welvaart en parochiaal nationalisme met een exclusief paspoort voor de hemel'. In dit evangelie ontbreekt een visie op gerechtigheid. Wallis wil de evangelische termen als 'Altar Call' en 'The great awakening' toepassen op de ongelijkheid in onze maatschappij.

Een kritische kanttekening bij Wallis kan zijn dat hij problemen soms erg vereenvoudigt. Migratie is bijvoorbeeld. Een land heeft het recht om te bepalen wie er op zijn grondgebied mag wonen. Het is denk ik onmogelijk om op politiek niveau alleen maar uit te gaan van de gedachte: wij moeten deze mensen helpen. Je moet ook rekening houden wat je land aankan. Toch is veel van wat in dit boek naar voren komt inspirerend. Het zet je aan het denken. Veel citaten van Wallis blijven onvertaald.

Jart Voortman

